

Adresa: **Ul. Hamdije Čemerlića 39a**
71000 Sarajevo
<http://www.voda.ba>

tel. +387 33 726 400
fax. +387 33 726 423
e – mail: info@voda.ba

Broj: **UP-1/21-3-40-060-7/24**
Datum: **20.03.2024.godine**

„Agencija za vodno područje rijeke Save“ Sarajevo rješavajući po zahtjevu pravnog lica, „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac, za donošenje rješenja o vodnoj dozvoli za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda i oborinskih onečišćenih voda sa lokacije kompleksa pogona za proizvodnju koksa, hemijskih proizvoda i energije, izgrađenih u ulici Željeznička br.1, općina Lukavac, na osnovu člana 109. stav (1) tačka 2. Zakona o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj 70/06), i člana 200. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 2/98, 48/99 i 61/22), donosi:

RJEŠENJE **o vodnoj dozvoli**

1. Pravnom licu, „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac, daje se vodna dozvola za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda i oborinskih onečišćenih voda sa lokacije kompleksa pogona za proizvodnju koksa, hemijskih proizvoda i energije, izgrađenih u ulici Željeznička br.1, općina Lukavac.
2. Ova vodna dozvola ne oslobađa podnosioca zahtjeva obaveze pribavljanja saglasnosti i dozvola, od strane drugih nadležnih organa, a sve u skladu sa važećim zakonskim propisima, odlukama i dr.
3. Vodna dozvola se daje na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog pregledom dostavljene dokumentacije, izvršenim uviđajem na objektu i dostavljenim dinamičkim planom pod slijedećim uslovima:
 - 3.1. Da pravno lice, „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac, obezbijedi da se sistem za prikupljanje, prečišćavanje i ispuštanje otpadnih voda i izgrađene objekte za proizvodnju koksa, hemijskih proizvoda i energije, održava u funkcionalnom stanju i koristi u skladu sa namjenom i uslovima iz ove vodne dozvole.
 - 3.2. Da se do 30.11.2024 godine uradi Glavni projekat i ostala investiciono tehnička dokumentacija koja se odnosi na sistem za prikupljanje, prečišćavanje istih i ispuštanje prečišćenih voda iz pogona fabrike AMK u definisani recipijent.
 - 3.3. Da se do 30.11.2024 uradi investiciono tehnička projektna dokumentacija za sistem za prikupljanje oborinskih onečišćenih voda i sanitarno-fekalnih otpadnih voda, prečišćavanje istih i ispuštanje prečišćenih voda u definisani recipijent.
 - 3.4. Investiciono-tehnička dokumentacija iz tačke 3.2. i 3.3. treba biti urađena na nivou Glavnog/Izvedbenog projekta i revidovana od strane projektne firme koja ima pribavljeno ovlaštenje od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (lista «A») a u skladu sa odredbama Zakona o vodama i treba da obradi sva pitanja definisana članom 5. Pravilnika o sadržaju, obliku, uvjetima i načinu izdavanja i čuvanja vodnih („Službene novine Federacije BiH, broj: 31/15, 55/19, 41/20 i 63/22).
 - 3.5. Navedenom projektnom dokumentacijom predvidjeti separati sistem kanalizacije.

- 3.6. Da se do 30.09.2024. godine završi probni rad postrojenja za fizičko-hemijski i biološki tretman otpadnih voda iz pogona koksare u kome će izvršiti implementaciju tehnologije sa eksperimentalnim dokazivanjem što podrazumijeva postizanje i održavanje traženih efekata tretmana voda (redukcije tereta zagađenja) i laboratorijskim analizama rezultata tretiranih otpadnih voda.
- 3.7. Da se od 01.08.2024 godine započnu aktivnosti pribavljanja odobrenja iz oblasti građenja uključujući i odgovarajuće saglasnosti i ostale akte potrebne za izvođenje radova a u skladu sa projektnom dokumentacijom iz tačke 3.2. i 3.3. ovog Rješenja.
- 3.8. Da se do 30.05.2025. godine pribave odobrenja iz oblasti građenja uključujući i odgovarajuće saglasnosti i ostale akte potrebne za izvođenje radova a u skladu sa projektnom dokumentacijom iz tačke 3.2. i 3.3. ovog Rješenja.
- 3.9. Da se do 30.10.2025. godine, izvrši ugradnja separatora ulja i masti na pogonu fabrike Koksara.
- 3.10. Da se od 01.05.2025. do 20.12.2025. godine izvrše aktivnosti oko realizacije radova prema projektnoj dokumentaciji iz tačke 3.2., prikupljanje, prečišćavanje istih i ispuštanje prečišćenih voda iz pogona fabrike AMK u definisani recipijent (prikupljanja ponuda, odabir ponuđača i potpisivanje ugovora za izvođenje građevinskih radova prema projektnoj dokumentaciji i započne građevinske radove).
- 3.11. Da se od 01.06.2025. do 20.12.2025. godine izvrše aktivnosti oko realizacije radova prema projektnoj dokumentaciji iz tačke 3.3., prikupljanje, prečišćavanje istih i ispuštanje oborinskih onečišćenih voda i sanitarno-fekalnih otpadnih voda, prečišćavanje istih i ispuštanje prečišćenih voda u definisani recipijent (prikupljanja ponuda, odabir ponuđača i potpisivanje ugovora za izvođenje građevinskih radova prema projektnoj dokumentaciji i započne građevinske radove).
- 3.12. Da se do 20.12.2025. godine izgradi taložnik na pogonu pripreme uglja, a u svrhu prikupljanja ugljene prašine sa objekata ove radne jedinice.
- 3.13. Da se do 30.06.2026. godine završe radovi prema projektnoj dokumentaciji iz tačke 3.2., prikupljanje, prečišćavanje istih i ispuštanje prečišćenih voda iz pogona fabrike AMK u definisani recipijent, te da se izvrši probni rad u kome će izvršiti implementaciju tehnologije sa eksperimentalnim dokazivanjem što podrazumijeva postizanje i održavanje traženih efekata tretmana voda (redukcije tereta zagađenja) i laboratorijskim analizama rezultata tretiranih otpadnih voda.
- 3.14. Da se do 30.06.2026. godine završe radovi prema projektnoj dokumentaciji iz tačke 3.3., prikupljanje, prečišćavanje istih i ispuštanje oborinskih onečišćenih voda i sanitarno-fekalnih otpadnih voda, prečišćavanje istih i ispuštanje prečišćenih voda u definisani recipijent.
- 3.15. U toku važenja ovog Rješenja, korisnik predmetnih objekata je obavezan poduzeti sve potrebne mjere kako bi kvalitet tehnoloških otpadnih voda a prije ispuštanja u recipijent, zadovoljio granične vrijednosti u skladu sa članom 14 i 15. Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije («Službene novine Federacije BiH», broj: 26/20, 96/20 i 1/24).
- 3.16. Korisnik objekta je dužan, putem laboratorije ovlaštene od strane Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, vršiti redovna ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, uzimanjem uzorka efluenta iz okna za monitoring u skladu sa članom 19. stav (4) Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije. Učestalost i način ispitivanja na ispustu MM E2-kanal otpadne vode fabrike đubriva vršiti u skladu sa članom 20. i Prilog 2. tabela 2.2. Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije
- Učestalost i način ispitivanja na ispustima-MM E1-obodni kanal, Separator masti i ulja BP OLEX Ispust iz fabrike AMK, Ispust iz biologije, Separator katrana kraj pumparnice, Kanal

- otpadnih voda filter stanice Modrac, vršiti u skladu sa članom 3. Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH”, broj: 1/24). Broj ispitivanja kvaliteta otpadnih voda na ispustu Potok Hrvati prije separatora BP OLEX vršiti 4 puta godišnje. Rezultate analiza dostaviti ovoj Agenciji.
- 3.17. Da se obezbijedi kontinuirani rad i nadzor stručnog osoblja na vodnim objektima u skladu sa važećim Općim aktom.
 - 3.18. Ukoliko Vlada kantona propiše dodatne (strožije) uvjete, od uvjeta definisanih u Uredbi o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije, podnosilac zahtjeva je u obavezi iste ispoštovati.
 - 3.19. Čišćenje separatora i pratećih elemenata, te odvoz i konačno zbrinjavanje otpadnog mulja i taloga, kao i opasnog otpada sa lokacije predmetne kompleksa može vršiti isključivo firma ovlaštena za tu vrstu djelatnosti, prema sklopljenom ugovoru. O načinu i vremenu radova održavanja, odnosno o pražnjenju, odvozu i zbrinjavanju sadržaja taložnika i separatora ulja i masti, neophodno je voditi službenu evidenciju i arhivu.
 - 3.20. Da se mulj sa postrojenja za fizičko-hemijski i biološki tretman i ostali otpad na predmetnoj lokaciji zbrinjava u skladu sa važećim okolinskim propisima putem ovlaštene firme, a prema sklopljenom ugovoru.
 - 3.21. Da se redovno vrši kontrola efikasnosti prečišćavanja otpadnih voda i kvaliteta efluenta u internoj laboratoriji s ciljem obezbjeđenja optimalnog funkcionisanja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda o čemu treba voditi urednu evidenciju prema propisanoj proceduri.
 - 3.22. Da se u skladu sa propisima iz oblasti zaštite okoliša, vrši bezbjedno skladištenje i postupanje sa opasnim materijama i otpadom nastalim na predmetnom lokalitetu (adekvatnim mjerama onemogućiti bilo kakvo isticanje i rasipanje opasnih i štetnih materija na tlo i u vode).
 - 3.22. Sadržaj (mulj) iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i ostali otpad koji nastaje na predmetnoj lokaciji ne smije se odlagati na česticu «vodno dobro», odnosno u vodotoke i na njegove obale.
 - 3.23. Osigurati priručna sredstva za brzu intervenciju u slučaju nekontrolisanog istjecanja opasnih supstanci, kako bi se spriječilo moguće onečišćenje voda i tla (piljevina, prikladni apsorbenzi, odgovarajuće posude, uređaji za pretakanje i sl.).
 - 3.24. Na predmetnoj lokaciji nije dozvoljeno indirektno ispuštanje otpadnih voda u podzemne vode.
 - 3.25. Investitor je obavezan pridržavati se svih mjera i uslova propisanih u saglasnostima i dozvolama, izdatim od strane drugih nadležnih organa, a odnose se na korištenje i zaštitu voda i nisu u suprotnosti sa uslovima iz ove vodne dozvole.
 4. Na osnovu utvrđenog stepena zagađenja ispuštenih otpadnih voda izraženog preko broja EBS-a, (ispitivanje urađeno od strane ovlaštene laboratorije) u skladu sa Zakonom o vodama („Službene novine Federacije BiH”, broj 70/06) i Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu izmirivanja obaveza na osnovu opšte vodne naknade i posebnih vodnih naknada, Poglavlje IV („Službene novine Federacije BiH”, broj 92/07, 46/09, 79/11, 88/12 i 03/16), korisnik je obavezan za utvrđeni broj EBS-a prema rezultatima ispitivanja plaćati posebnu vodnu naknadu za zaštitu voda.
 5. U skladu sa članom 26.a Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH”, broj: 26/20, 96/20 i 1/24) nosilac prava iz ove vodne dozvole dužan je izvještavati AVP Sava i Federalno ministarstvo okoliša i turizma o realizaciji planiranih aktivnosti u zadatim rokovima iz detaljnog dinamičkog plana, prvi put najkasnije do 31.12.2024. godine, a drugi put najkasnije do 30.06.2025. godine na obrascu iz Priloga B navedene Uredbe.
 6. U periodu važenja ove dozvole, korisnik je dužan provoditi sve mjere i aktivnosti propisane istom.

7. Ukoliko radom predmetnog objekta dođe do šteta ma kakvog karaktera, korisnik vodne dozvole je dužan uzroke nastalih šteta otkloniti, a nastale štete trećim licima nadoknaditi.
8. U slučaju izvanrednih situacija, havarijskih onečišćenja i drugih sličnih okolnosti, čime bi bio ugrožen kvalitet podzemnih i površinskih voda, korisnik objekta obavezan je izvjestiti nadležne organe i izvršiti izvanredna postupanja po nalogu nadležnih organa, te o vlastitom trošku uzroke štete otkloniti, a nastale štete nadoknaditi.
9. Ukoliko usljed štetnog djelovanja voda nastalog zbog neizgrađenosti ili nedovoljne osposobljenosti (zaštitnih) vodnih objekata dođe do nastanka štete na objektima obuhvaćenim ovom vodnom dozvolom, korisnik zaštitnih vodnih objekata nije odgovoran za nastale štete.
10. Prava stečena po ovoj dozvoli ne mogu se prenositi na treća lica, a ista prestaju u skladu sa odredbama Zakona o vodama.
11. Ova vodna dozvola, u skladu sa članom 1. stav (1) Uredbe o izmjenama i dopunama uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH”, broj: 1/24) sa rokom važenja do 30.06.2026. godine uz uslov da se aktivnosti obuhvaćene tačkom 3. dispozitiva rješenja u cjelosti poštuje.
12. Prije isteka važnosti ove dozvole, Investitor je dužan da podnese zahtjev za izdavanje nove vodne dozvole.
13. Ova vodna dozvola može se izmijeniti ukoliko za to nastupe razlozi utvrđeni u članu 130. stav (1) tačka 1., 2., 3. ili 4. Zakona o vodama, a zainteresirane stranke podnesu argumentiran zahtjev.

Obrazloženje

Pravno lice „Global Ispat Koksna Industrija” d.o.o. Lukavac, zahtjevom broj:1263-02-04/24 od 02.02.2024. godine, obratilo se ovoj Agenciji za donošenje rješenja o vodnoj dozvoli za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda sa lokacije kompleksa pogona za proizvodnju koksa, hemijskih proizvoda i energije, izgrađenih u ulici Željeznička br.1, općina Lukavac.

U provedenom postupku dostavljena je i pregledana sljedeća dokumentacija:

A. Opšta dokumentacija

- Ovjerena kopija Aktuelnog izvoda iz sudskog registra matični broj subjekta upisa 1-12685 od 18.01.2024 godine, izdato od strane Općinskog suda u Tuzli,
- Ovjerena kopija Uvjerenja o poreskoj registraciji izdatoj od Porezne uprave Kantonalni ured Tuzla od 04.06.2004. godine,
- Uvjerenje o registraciji broj 04/1-UPP/1-9044/07 od 01.08.2007.godine, Uprava za indirektno oporezivanje Banja Luka,
- Uplatnica za upravnu taksu u iznosu od 70,00 KM,
- Kopije građevinskih dozvola za objekte predmetnog kompleksa (u spisu broj: UP-I/25-3-40-615-1/18),
- Rješenje o vodnoj dozvoli broj UP-I/25-3-40-615-1/18 od 22.02.2019. godine, izdato od strane „Agencije za vodno područje rijeke Save” Sarajevo,
- Rješenje o izmjeni i dopuni rješenja o vodnoj dozvoli broj: UP-I/25-3-40-699-11/18 od 02.06.2020. godine, izdato od strane „Agencije za vodno područje rijeke Save” Sarajevo,
- „Opći akt o održavanju, korištenju i osmatranju vodnog objekta i postupanju u slučaju kvara” za „Global Ispat Koksna Industrija” d.o.o. Lukavac urađen od strane „Institut za hidrotehniku” d.d. Sarajevo, decembar 2018 godine (u spisu broj: UP-I/25-3-40-615-1/18),
- Zbirni izvještaj o monitoringu kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda za 2023. godine, urađen od «TQM» d.o.o. Lukavac, januar 2024. godine,
- Izvještaji o monitoringu kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda za novembar 2023. godine i januar 2024 godine, urađen od «TQM» d.o.o. Lukavac, januar 2024. godine,
- Ovjeren Dinamički plan aktivnosti za rješavanje prikupljanja, tretmana i odvodnje otpadnih voda na lokaciji kompleksa „Global Ispat Koksna Industrija” d.o.o. Lukavac,

- Obrazloženje sektora za ekologiju pravnog lica „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac od 31.01.2024. godine o izvršenju aktivnosti po prethodno izdatoj vodnoj dozvoli,
- Ugovor o skupljanju, sladištenju i zbrinjavanju opasnog otpada broj 09.02.2024. godine zaključen sa ovlaštenom firmom „KEMEKO-BH“ d.o.o. Lukavac,
- Rješenje o okolinskoj dozvoli broj: UPI 05/2-02-19-5-257/21 MK od 08.03.2022. godine izdato od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma,
- Zapisnik o inspekcijskom nadzoru od 02.11.2023. godine od strane Federalnog vodnog inspektora,
- Situacioni plan GIKIL-a,
- Izvještaj o rezultatima ispitivanja tereta zagađenja otpadnih voda preduzeća GIKIL izraženog preko EBS-a urađeno od strane „TQM“ d.o.o. Lukavac, august 2022. godine,
- Izvještaj-rezultati ispitivanja od 06.02.2024. godine na izlazu iz postrojenja za fizičko-hemijski i biološki tretman otpadnih voda iz pogona koksare nakon optimizacije urađen od strane Instituta za hemijsko inženjerstvo d.o.o. Tuzla,
- Prateći/transportni list br. 307-04/24 od 14.03.2024. godine o čišćenju separatora BO OLEX od strane „KEMEKO BH“ d.o.o. Lukavac,
- Završni elaborat o ispitivanju kvalitativnih i kvantitativnih karakteristika efluenta sa programom praćenja stanja voda za 2018. godinu urađen od strane Instituta za hemijsko inženjerstvo d.o.o. Tuzla.

B. Tehnička dokumentacija

- Elaborat bilansa potrošnje industrijske vode i sastava tehnoloških otpadnih voda i drugih otpadnih materija GIKIL- Global Ispat Koksna Industrija Lukavac, urađen od strane TQM d.o.o. Lukavac, novembar 2020. godine-elektronski,
- Glavni projekat sakupljanja, tretmana i ispuštanja tehnoloških otpadnih voda fabrike Energana, od strane TQM d.o.o. Lukavac, reg. broja: 10-45/20-2, decembar 2020. godine-elektronski,
- Glavni projekat sakupljanja, tretmana i ispuštanja tehnoloških otpadnih voda fabrike Koksara, od strane TQM d.o.o. Lukavac, reg. broja: 10-21/21-3, maj 2021. godine-elektronski,
- Izvedbeni projekat za ugradnju separatora ulja i masti preduzeća „BORPLASTIKA“ tip BP OLEX 125XL/KF/P pored otvorenog kanala otpadnih voda GIKIL-a broj projekta 440/2018, decembar 2018. godine urađen od strane „TZI-INŽENJERING“ d.o.o. Sarajevo (uvid prilikom uviđaja),
- Projekat izvedenog stanja prikupljanja, odvodnje i tretmana otpadnih voda sa lokaliteta fabrike GIKIL-a, januar 2019. godine urađen od strane „TZI-INŽENJERING“ d.o.o. Sarajevo (uvid prilikom uviđaja),

Nakon izvršenog uvida u dostavljeni zahtjev i priloženu dokumentaciju utvrđeno je da su uz zahtjev dostavljeni potrebni prilozi, te je ovaj organ u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku pokrenuo postupak u ovoj upravnoj stvari i u skladu sa članom 12. stav (5) i (6) Pravilnika o sadržaju, obliku, uvjetima, načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata („Službene novine Federacije BiH“ broj 31/15, 55/19, 41/20 i 63/22), izvršen je obilazak predmetne lokacije i tom prilikom sačinjen zapisnik o uviđaju broj: UP-1/21-3-40-060-2/24 od 23.02.2024. godine.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju i izvršenim uviđajem na licu mjesta može se konstatovati sljedeće:

Pravno lice „GIKIL“ d.o.o. Lukavac posjeduje Rješenje o vodnoj dozvoli broj: UP-I/25-3-40-615-9/18 od 22.02.2019. godine i Rješenje o izmjeni i dopuni rješenja o vodnoj dozvoli broj: UP-I/25-3-40-699-11/18 od 02.06.2020. godine sa rokom važenja do 19.12.2023. godine izdato od ove Agencije i uslovima koje je bilo u obavezi da izvrši u periodu važenja Rješenja.

U periodu važenja navedenog Rješenja o vodnoj dozvoli nije bilo promjena u tehničko-tehnološkom pogledu, aktivnosti i kapacitetu te u načinu snabdijevanja vodom.

Kompleks „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac smješten je u industrijskom dijelu općine Lukavac u ulici Željeznička br.1.

Od 2004. godine pri kompleksu GIKIL-a je u eksploataciji V-ta koksna baterija, a prve tri su napuštene.

Na lokalitetu predmetnog kompleksa došlo do prestanka rada pogona sinteze amonijaka zbog fizičke dotrajlosti opreme, zatim je došlo do zamjene benzena sa n-butanom u sintezi anhidrida maleinske kiseline i obustavljen rad pogona za preradu katrana.

Prilikom uviđaja utvrđeno je da se u Fabrici AMK-a (za proizvodnju anhidrida maleinske kiseline) i Fabrici za proizvodnju mineralnog đubriva - azotara nije vršila proizvodnja.

Osnovne sirovine u proizvodnji su: ugalj za koksovanje, n-butan, amonijak, krečnjak i druge pomoćne sirovine.

Global Ispat Koksna Industrija Lukavac se sastoji od sljedećih fabrika:

1. Fabrika Koksara (priprema uglja, koksovanje, kondenzacija i želj. saobraćaj),
2. Fabrika AMK-a (za proizvodnju anhidrida maleinske kiseline),
3. Fabrika Energana (proizvodnja vode i električne energije),
4. Fabrika za proizvodnju mineralnog đubriva - azotara,
5. Fabrika Remont- planirano održavanje i
6. Zajednički sektori za praćenje proizvodnje.

Proizvodnja u predmetnom kompleksu se zasniva na preradi kamenog uglja, kao osnovne sirovine u koks i hemijske proizvode. U navedenim fabrikama-pogonima u različitim tehnološkim procesima se proizvodi slijedeće: iz katrana kamenog uglja se proizvodi elektodna smola, toplopresovani naftalin industrijska ulja, te mineralna đubriva, anhidrid maleinske kiseline, energija, tehnička i sanitarna voda i drugo.

Na lokalitetu predmetnog kompleksa pored proizvodnih pogona izgrađeni su i prateći objekti i to: upravna zgrada, skladište nafte i naftnih derivata za potrebe snabdijevanja dizel lokomotive i radnih mašina, skladišta sirovina i gotovih proizvoda, postrojenju za fizičko-hemijski i biološki tretman, parking i saobraćajne površine.

Zajednički resursi u poslovnom kompleksu kompanije "GIKIL" d.o.o. Lukavac su infrastruktura, lokacije i željeznički saobraćaj kojim se vrši interni prevoz sirovina, nusproizvoda i gotovih proizvoda do javne željezničke stanice. Unutar ovog kompleksa se nalazi razvijena putna i željeznička infrastrukturna mreža preko koje su povezna sva postojenja unutar kruga. Željeznicom se dopremaju potrebne sirovine do skladišta i distribuiraju gotovi proizvodi.

Snabdijevanje tehnološkom vodom kompleksa „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac vrši se iz akumulacije Modrac koja se u vlastitom pogonu, filter stanici „Modrac“, dekarbonizira te transportuje za tehnološke potrebe u proizvodnim pogonima.

Snabdijevanje sanitarnom vodom predmetnog kompleksa vrši se iz bunara B1-B17, uz dodavanje dekarbonizovane vode sa filter stanice Modrac. Pogon pripreme industrijske vode (filter stanica) se nalazi van lokacije proizvodnih pogona i nije predmet ovog zahtjeva (riješeno u odvojenom postupku).

U proizvodnom kompleksu GIKIL-a nastaju otpadne vode koje se po svom načinu nastanka, sastavu i karakteru mogu grupisati na:

- Tehnološke otpadne vode iz pogona i postrojenja
- Oborinske onečišćene vode sa manipulativnih površina, skladišta, saobraćajnica i parkirališta u krugu ovog proizvodnog kompleksa
- Sanitarne-fekalne otpadne vode iz mokrih čvorova, kuhinje i restorana.

Tehnološke otpadne vode koje nastaju kontinuirano ili povremeno u svim proizvodnim pogonima i procesima su slijedeće:

U Pogonu koksare nastaju otpadne vode od pripreme uglja za koksovanje, koksovanja, prečišćavanja koksnog gasa (u pogonu kondenzacije) i proizvodnje amonijum sulfata.

Tehnološke otpadne vode iz procesa koksovanja i proizvodnje amonijum sulfata se tretiraju na postrojenju za fizičko-hemijski i biološki tretman, te zatim ispuštaju u obodni kanal.

U Pogonu AMK (anhidrida maleinske kiseline) nastaju otpadne vode od pranja destilacionog sistema, pranja naknadnog hladnjaka, pranja pumpi i cjevovoda prije popravki i servisiranja,

Ove vode su opterećene organskim kiselinama i iste se prihvataju u jamu otpadne vode a zatim bez tretmana ispuštaju u sabirni kanal.

Na rashladnom tornju nastaju otpadne vode od odmuljivanja rashladnog tornja i iste se ispuštaju u obodni kanal.

U Pogonu proizvodnje mineralnih đubriva (azotare) nastaju otpadne vode u procesima likvefakcije amonijaka, proizvodnje azotne kiseline, proizvodnje krečnog amonijum nitrata i kamenog brašna (filera). Iz pogona za proizvodnju KAN-a nastaju dva tehnološka otpadna toka. Tok kondenzata iz rezervoara koji se preko neutralizacionog bazena odvodi u sabirni kanal. Otpadne vode sa platoa pretakališta amonijaka se prikupljaju i odvede u separator ulja i masti i dalje na tretman u neutralizacioni bazen, a potom ispuštaju u postojeće kolektor otpadnih voda. Tok otpadnih voda sa mokrih ciklona ide preko zemljanih taložnika „bijelog mora“ i nakon toga se ispuštaju u obodni kanal. Fabrika mineralnih đubriva – azotara nije u funkciji.

U pogonu Energane (proizvodnja vode i električne energije), nastaju otpadne vode a to su: otpadna voda iz rashladnih sistema usljed odsoljavanja vode iz kružnog toka, otpadna voda nastala pri regeneraciji jonoizmjenivačkih filtera, otpadne vode od odsoljavanja parnih kotlova i otpadne vode od odmuljivanja gasovoda. Tehnološke otpadne vode se tretiraju u bazenu za neutralizaciju, dio se koristi u recirkulaciji a vode sa rashladnog tornja se direktno ispuštaju u recipijent. Otpadne vode se preko neutralizacionog bazena ispuštaju u sabirni kanal.

Oborinske onečišćene vode su većim dijelom, ali ne u cjelosti odvojene od tehnoloških i sanitarnih otpadnih voda. Oborinske onečišćene vode se tretiraju na separatorima prije ispusta u obodni kanal. Na lokaciji se nalaze Separatori na kanalu E1: Separator katrana, masti, ulja i naftnih derivata BP OLEX 130 P + BP OLEX 130 M/KF/P, komada 1 i separator ulja, masti i naftnih derivata BP OLEX 125 XL/KF/P, komada 1.

Pored navedenih na lokaciji se nalaze i separatori ulja, masti i katrana u pogonima: Destilacija sirovog benzola (1komad), gasometar (1komad) i ispiraći (1komad) te separatori ulja, masti i naftnih derivata na lokalitetu: Glavna kompresorska stanica (1komad) i mašinska sala (1komad).

Separatori u proizvodnim pogonima koje smo nabrojali: Destilacija sirovog benzola (1komad), gasometar (1komad) i ispiraći (1komad), Glavna kompresorska stanica (1komad) i mašinska sala (1komad), čišćenje se obavlja u vlastitoj režiji, putem vlastite cisterne, i sadržaj se odvozi u dubinski rezervoar na fabrici katrana, odakle se dalje nesmetano šalje u proces proizvodnje na radnoj jedinici kondenzacija.

Separatori na kanalu E1: Separator katrana, masti, ulja i naftnih derivata (2X) se po potrebi čiste putem ovlaštene firme.

Sve navedene otpadne vode se putem sabirnog kanala koji se nalazi unutar kruga predmetnog kompleksa zajedno sa vodama potoka Hrvati ispuštaju u rijeku Spreču.

Mjerno mjesto E1 obodni kanal predstavlja ispust zbirnih otpadnih voda fabrike GIKIL-a u koji se upuštaju sljedeći otpadni tokovi: potok Hrvati, otpadne vode iz energane i HPV, otpadne vode iz koksare, otpadne vode iz pogona anhidrida maleinske kiseline, otpadne vode iz biološkog postrojenja za prečišćavanje, sanitarno fekalne otpadne vode. Otpadnih vode iz pogona azotare se odvede putem zasebnog ispusta E2.

Sanitarno fekalne otpadnih voda i površinske vode koje nastaju u ovome kompleksu se prikupljaju postojećim kanalizacionim sistemom i ispuštaju u glavni kolektor. Sanitarno-fekalne otpadne vode nastaju u sanitarnim čvorovima predmetnog objekta i od pranja sanitarnih čvorova.

Prilikom uviđaja na terenu utvrđeno je da je podnosilac zahtjeva završio određen broj aktivnosti navedenih u dinamičkom planu koji je bio sastavni dio dispozitiva starog rješenja, a što je uticalo na smanjenje zagađenja voda.

Urađen je Elaborat o optimizaciji postojećeg postrojenja za fizičko-hemijski i biološki tretman tehnoloških otpadnih voda iz fabrike Koksara od strane ovlaštenog instituta - TQM d.o.o. Lukavac, reg. broj: 10-59/20, juli 2020. godine.

Potpisan ugovor za realizaciju projekta, sa firmom BOR PLASTIKA (Ugovor o isporuci, montaži i puštanju u rad postrojenja za prečišćavanje tehnoloških otpadnih voda (broj U-12/2021).

Aktivnosti završene za tretman otpadnih voda fabrike Koksara:

1. Analize otpadnih voda, uvid u postojeće stanje, pregled objekata i opreme, planiranje i pripreme;
2. Optimizacija postojećeg uređaja za biološki tretman otpadnih voda (popravke, nadogradnje, instalacija opreme);
3. Izgradnja objekta za smještaj tehnološke opreme (za fizičko-hemijski tretman otpadnih voda i dehidracija mulja);
4. Izgradnja skladišta hemikalija za potrebe fizičko-hemijskog tretmana otpadnih voda;
5. Isporuka i montaža opreme za fizičko-hemijski tretman otpadnih voda;
6. Isporuka i montaža opreme za dehidraciju mulja;

Realizovani su radovi po projektnoj dokumentaciji optimizacije postojećeg postrojenja za fizičko-hemijski i biološki tretman otpadnih voda fabrike Koksara.

U toku je probni rad i planiran je monitoring od strane ovlaštene laboratorije nakon čega će se znati i verifikirati rezultati odnosno vrijednost parametara koji se postižu radom navedenog postrojenja.

Ugrađen je separator masti i ulja-BP OLEX, na lokalitetu prije glavnog ispusta otpadnih voda E1 te izvršen probni pogon i puštanje u rad 19.04.2019. godine.

Izgrađeni su sljedeći hidrotehnički objekti: brana, primarni i sekundarni bazen sa dvije rešetke za sprječavanje unosa grubih nečistoća, izlazni šaht za uzorkovanje, te kanalisanje voda. Urađena je ograda oko separatora masti i ulja, obezbijeden je prostor za pranje koalescentih filtera.

Separator je u funkciji i isti se čisti putem ovlaštene firme.

Urađena je sljedeća projektna dokumentacija.

Završen je Glavni/Izvedbeni projekat prikupljanja, odvodnje i tretmana sanitarno-fekalnih i oborinskih zagađenih otpadnih voda od strane TZI inženjering, d.o.o. Sarajevo. Broj projekta 168/2019, mart 2019. godina.

Završen je Glavni projekat sakupljanja, tretmana i ispuštanja tehnoloških otpadnih voda fabrike Energana, od strane TQM d.o.o. Lukavac, reg. broja: 10-45/20-2, decembar 2020. godine. Revizija izvršena od strane EUROING d.o.o., broj: rev 03-01/21.

Završen je Glavni projekat sakupljanja, tretmana i ispuštanja tehnoloških otpadnih voda fabrike Koksara, od strane TQM d.o.o. Lukavac, reg. broja: 10-21/21-3, maj 2021. godine. Reviziju izvršena od strane EUROING d.o.o., broj: rev 13/05/21.

Završen je Glavni projekat ugradnje separatora ulja i separatora katrana na lokalitetu: Ispirači, mašinska sala, kompresorska sala i ugradnja glavnog sabirnog separatora na radnoj jedinici Kondenzacija i izvršena realizacija radova po projektnoj dokumentaciji i separatori ulja i masti za pogone benzola. Projekat je urađen od strane TZI inženjering d.o.o. Sarajevo, broj projekta: 572/2022, juli 2022. godine.

Završen je Elaborat bilansa potrošnje industrijske vode i fizičko-hemijskog sastava tehnoloških otpadnih voda i drugih otpadnih tvari, pogona i postrojenja GIKIL, urađen od strane TQM d.o.o. Lukavac, reg. broj: 10-105/20, novembar 2020. godine.

Izgrađeni su gravitacioni taložnici na skladištu uglja i koksa.

Izvršeno je razdvajanje tehnoloških otpadnih voda fabrike Energana. Postojeća odvodna mreža će se koristiti za oborinske onečišćene otpadne vode.

Nabavljen SBR uređaj za zgradu administracije, centralnog kupatila, vatrogasnog doma i centralne laboratorije.

Završen projekat prikupljanja i odvodnje katranskih kondenzata sa plinovoda fabrike Koksara i Energana i realizovani radovi po projektnoj dokumentaciji. U toku je izrada projekta izvedenog stanja.

Završena je ugradnja novog separatora ulja i masti u neposrednoj blizini postojećeg separatora ulja i masti, BP OLEX, na lokalitetu prije glavnog ispusta otpadnih voda E1.

Mulj iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda se odlaže u betonske spremnike na pogonu biologije i obezbijeden je tretman otpadnog mulja u smislu dehidracije.

Mulj sa postrojenja zbrinjava putem ovlaštene firme „KEMEKO BH“ d.o.o Lukavac.

Navedenim aktivnostima nisu postignuti parametri propisani Uredbom, a što pokazuju rezultati iz Zbirnog izvještaja za 2023 godinu.

Tretman tehnoloških otpadnih voda iz pogona AMK nije riješen do izdavanja ove vodne dozvole.

U narednom periodu planirana su investiranja u pogone i postrojenja fabrike AMK. Novi reaktor je nabavljen i još nije stavljen u funkciju.

U toku je izrada projektne dokumentacije u kojoj će biti obrađen tretman otpadnih voda iz pogona fabrike AMK-I faza.

Za dodatni tretman -II fazu ovih voda u toku su ispitivanja za iznalaženje rješenja za konačni tretman voda sa AMK.

Urađen je „Opći akt o održavanju, korištenju i osmatranju vodnog objekta i postupanju u slučaju kvara“ za „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac urađen od strane „Institut za hidrotehniku“ d.d. Sarajevo, decembar 2018. godine,

Urađen je Operativni plan u slučaju incidentnih zagađenja iz pogona „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac u Lukavcu,

U proteklom periodu podnosilac zahtjeva realizacijom navedenih projekata nije postigao vrijednosti parametara propisanih Uredbom, a što se zaključuje na osnovu navedenih rezultata ispitivanja kvalitativnih i kvantitativnih karakteristika efluenta od strane ovlaštenih laboratorija.

Rezultati prikazani u Zbirnom izvještaju o monitoringu kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda za 2023 godinu, urađen od «TQM» d.o.o. Lukavac, januar 2024 godine, ukazuju da parametri kvaliteta otpadnih voda nisu u skladu sa dozvoljenim vrijednostima propisanim Uredbom. Rezultati efluenta na ispustu E₁ pokazuju povišene vrijednosti za sljedeće parametre: pH vrijednost, suspendovane materije, HPK, BPK₅, ukupni azot, ukupni fosfor, fenoli, PAH, toksičnost).

Rezultati prikazani u Izvještaju o monitoringu kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda za januar 2024 godine, urađen od «TQM» d.o.o. Lukavac na ispustu E₁, ukazuju da parametri kvaliteta otpadnih voda su bolji u odnosu na rezultate prikazane u završnom elaboratu o ispitivanju kvalitativnih i kvantitativnih karakteristika efluenta sa programom praćenja stanja voda za 2018 godinu urađen od strane Instituta za hemijsko inženjstvo d.o.o. Tuzla ali još uvijek nisu u skladu sa dozvoljenim vrijednostima propisanim Uredbom. Rezultati efluenta na ispustu E₁ pokazuju povišene vrijednosti za sljedeće parametre: ukupni azot, fenoli i PAH.

U istom Izvještaju o monitoringu kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda za januar 2024 godine, rezultati na ispustu iz fabrike AMK -pH vrijednost, suspendovane materije, HPK, BPK₅, toksičnost, ispustu iz separatora ulja-BP OLEX-ukupni azot, fenoli, PAH, toksičnost, ispustu iz postrojenja za fizičko-hemijski i biološki tretman otpadnih voda iz pogona koksare-ukupni azot, toksičnost, NO₃N, ispustu separatora katrana kod pumparnice-BPK₅ i fenoli, januar 2024 godine, urađen od «TQM» d.o.o. Lukavac, ukazuju da parametri kvaliteta otpadnih voda nisu u skladu sa dozvoljenim vrijednostima propisanim Uredbom. Na osnovu navedenog monitoring će se vršiti na sljedećim ispustima i datim geodetskim koordinatama mjernih mjesta (x i y). Na određenim mjernim mjestima je potrebno obezbijediti pristup.

1. MM E1-obodni kanal (X= 6540213,44 i Y=4933987,28)
2. MM E2-kanal otpadne vode fabrike đubriva (X=6540310,78 i Y=4933695,12)
3. Separator masti i ulja BP OLEX (X=6540229,28 i Y=4934098,11)
4. Ispust iz fabrike AMK (X=6540220,25 i Y=493095,60)
5. Ispust iz biolgije (X=6540302,30 i Y=4934130,76)
6. Separator katanakraj pumparnice (X=6540359,21 i Y=4934158,93)
7. Potok Hrvati prije separatora BP OLEX (X=6540238,17 i Y=4934106,42)
8. Kanal otpadnih voda filter stanice Modrac (X=6541691, i Y=4931)

U skladu sa članom 1. stav (1), (3), i (4) Uredbe o izmjenama i dopunama uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/20, 96/20 i 1/24) traženo je od podnosioca zahtjeva da dostavi dinamički plan koji treba da sadrži:

- Spisak aktivnosti i mjera sa finansijskom procjenom za ulaganje, zadanim rokovima realizacije svake pojedine aktivnosti i konačnim rokom za završetak aktivnosti na izgradnji i puštanju u rad sistema za prikupljanje, tretman i ispuštanje tehnoloških otpadnih voda na obrascu iz Priloga A. ove uredbe, razrađen po godinama i mjesecima sa konačnim rokom realizacije najkasnije do roka 30.06.2026. godine.

Dana 14.03.2024. godine je dostavljen akt broj: 3020-03-04/24 od 12.03.2024 godine sa prilogom dinamičkog plana na obrascu iz Priloga A. Uredbe. U dinamičkom planu su navedene aktivnosti i rokovi sa finansijskom procjenom za ulaganje na izgradnji i puštanju u rad sistema za prikupljanje, tretman i ispuštanje tehnoloških otpadnih voda na lokaciji kompleksa „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac za 2024., 2025. i 2026. godinu. Aktivnosti i rokovi iz dinamičkom plana su propisani u dispozitivu ovog rješenja.

Na osnovu tereta zagađenja otpadnih voda GIKIL-a urađenog od strane «TQM» d.o.o. Lukavac, august 2022. godine utvrđen je ukupni teret zagađenja 138.953,7 ES-a. Ispitivanje tereta zagađenja se vrši na tri ispusta.

Podnosilac zahtjeva je pribavio okolinsku dozvolu od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma.

Na osnovu dostavljene dokumentacije i uviđaja izvršenog na predmetnoj lokaciji i dinamičkog plana, a u svrhu smanjenja negativnih uticaja predmetnog objekta na stanje voda i vodni režim, podnosiocu zahtjeva su ovom vodnom dozvolom u tački 3. dispozitiva Rješenja propisani uslovi u skladu sa odredbama članova 53. i 116. Zakona o vodama, člana 12. i 13. Pravilnika o sadržaju, obliku, uvjetima načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata i odredbama člana 3. tačka s) i članova 14, 15, 19. i 20. Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije.

Tačka 4. dispozitiva rješenja je propisana u skladu sa tačkama 12. i 29. do 33. Pravilnika o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu izmirivanja obaveza na osnovu opšte i posebnih vodnih naknada („Službene novine Federacije BiH“, broj 92/07, 46/09, 79/11 i 88/12) i Odlukom o visini posebnih vodnih naknada („Službene novine Federacije BiH“, broj 46/07, 10/14 i 03/16).

Na osnovu provedenog postupka konstatuje se da je podnosilac zahtjeva „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac, ispunio minimum uslova za izdavanje vodne dozvole za ispuštanje tehnoloških otpadnih voda te je riješeno kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se uložiti žalba Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Žalba se podnosi neposredno pismeno ili preporučeno putem pošte ovom organu i taksira se sa 15 KM takse, prema tarifnom broju 3. Tarife federalnih administrativnih taksi.

Obradivač akta:

Ahmedić Behija dipl.ing.tehn.

Po ovlaštenju
Rukovodilac sektora za izdavanje vodnih akata

Haris Ališehović, dipl. inž. građ.

Dostaviti:

- „Global Ispat Koksna Industrija“ d.o.o. Lukavac, Željeznička br.1, Lukavac
- AVP Sava, ISV – Vodna knjiga
- Sektor 50
- ☉ Sektor 40, arhiva
- Oglasna tabla AVP-Sava sarajevo